

Resume af fyrtårnsprojekter i *Vores Natur*

Fyrtårnsprojekt nr. 1 - Naturstafetten

Naturstafetten tager hele Danmark med ud på en rejse gennem de smukkeste naturområder i landet – gennem nationalparker, Danske Naturparker, Geoparker, Unesco-områder, områder fra Den Danske Naturkanon osv - og demonstrer de mange spændende aktiviteter, man kan lave her.

Projektet vil på denne måde sætte rammen for en lang række aktiviteter over hele landet, som kan afholdes af lokale natur- og friluftsföreninger, suppleret af national markedsføring og kommunikation. I projektet vil der være forskellige "stafet-koncepter", som sætter en stor del af de danske naturområder i spil. Naturstafetten vil sikre samtidigheden i forhold til DRs tv-serie ved at arrangere stafetter i de udvalgte naturtyper i forlængelse af tv-programmerne.

Fyrtårnsprojekt nr. 2 – Naturen under overfladen

En rejse gennem den marine natur under overfladen og de naturoplevelser, vi får, når vi er ude på vandfladen. Naturen under overfladen er ofte overset og underprioriteret i forhold til formidling og oplevelser på land, og den kan være svært tilgængelig for den naturvante. Dette fyrtårnsprojekt vil sikre, at flere danskere end sædvanligt i 2020 kommer tættere på den natur og de naturoplevelser der knytter sig havet/vandet. Dette gøres ved at samle, formidle og udvikle de eksisterende tilbud om aktiviteter og formidling på og om havet, og ved at knytte bånd mellem de maritime formidlingsorganisationer og de organisationer, som står for praktiske aktiviteter på og ved vandet.

Fyrtårnsprojekt nr. 3 - Natten i naturen

Få skærpet sanserne i mørket, lyt, duft og kom tættere på den natur, der er aktiv, når du normalt ligger i din seng. Natten i naturen består af en lang række konkrete begivenheder landet over, der bidrager til, at alle danskere får mulighed for en oplevelse i natten i det fri. De mange tilbud om Nat i Naturen-oplevelser kombineres med inspirerende materiale, som det gør det let for alle at være med. Materialet er til dem, der ønsker at overnatte i egen have, de der vil på jagt efter nattens dyr, dem er med på det vilde eventyr i en af nationalparkerne eller dem, der vil ud at se på stjerner. Eller noget helt femte. Alle deltagere i Nat i Naturen skal have følelsen af, at naturen og friluftslivet er blevet mere tilgængeligt og ønsker at opleve det i fællesskab.

Fyrtårnsprojekt nr. 4 - Vild mad

Find det, fang det, pluk det og spis det. Vild mad for familien Danmark forår, sommer og efterår. En introduktion til naturens spisekammer og de oplevelser, som det at høste af naturens spisekammer giver os alle. Dette fyrtårnsprojekt skal bringe danskerne tættere på den spiselige del af vores natur. Vild mad formidlere skal ved tre landsdækkende formidlingsevents vise, hvilke spiselige dyr og planter man må og kan høste fra havet, vandløb, søer, skove, enge, heder, strande mv.

Projektet bygger videre på VILD MAD-projektet af non profit-organisation MAD, som har til formål at give danskerne bedre forståelse for at samle og spise råvare fra naturen. Projektet er blevet til i et bredt samarbejde med blandt andet Nordea-Fonden, Friluftsrådet og Naturvejlederforeningen. Projektet har tiltrukket sig stor opmærksomhed og synlighed, særligt i forbindelse med en meget velbesøgt Vild Mad-Festival på Amager i september 2017.

Fyrtårnsprojekt nr. 5 - Vild natur der, hvor du bor

Alle kan blive naturplejere og bidrage til at gøre naturen vild igen – uanset om de har en altankasse, en parcelhushave, bor i en boligforening, har en græsplæne rundt om skolens eller virksomhedens bygninger eller har en hel skov. Projektets idé er, at inspirere og mobilisere danskerne til at gøre noget for at forbedre naturen og biodiversiteten, der hvor de bor på en let tilgængelig og sjov måde.

Projektets omdrejningspunkt er at skabe 5.000.000 vilde kvadratmeter i Danmark ved at mobilisere folk til at byde ind med kvadratmeter, de gerne vil gøre vilde igen. Da rewilding ikke er en proces med umiddelbare resultater på kort sigt rummer projektets indsatser i større skala med langsigtede effekter, der er forankret i partnerskaber lokalt (kommuner, skoler, virksomheder, foreninger, boligforeninger). Men for at mobilisere folk, skabe interesse for vild natur og ændre holdningen til vild natur, der hvor de bor, skal der også være en bred, folkelig indsats med resultater på kort sigt. De skal hjælpes på vej med startkit, oplysningsmateriale mv.

Dette fyrtårnsprojekt skal gennem en landsdækkende indsats give alle interesserede danskere mulighed for selv at tage vare på naturen i det omfang, den enkelte har mulighed for: Rewilding i øjenhøjde.

Øvrige indsatser i *Vores Natur*

Ud over fyrtårnsprojekterne udvikler partnerskabsorganisationerne tre tværgående indsatser, for at binde fyrtårnsprojekters aktiviteter, tv-programmer og øvrige formidlingsindsatser sammen. Det er tre brede aktiviteter, som går på tværs af målgrupper, de tre indsatsområder og øvrige aktiviteter. Disse aktiviteter, som partnerskabet har ansvar for, er et citizen science-koncept, undervisningsmateriale og en vandreudstilling.

Citizen science-koncept der involverer - *Vores Natur* – først

Netværket af Naturhistoriske Museer vil binde de fem fyrtårnsprojekter sammen gennem et citizen science projekt. I 2020 sætter *Vores Natur* fokus på at registrere en række første forekomster af 9 planter og dyr. Den tidmæssige forekomst af dyr og planter i naturen betegnes i fagsprog som fænologi. Det er ikke kun vigtigt at være til stede på det rigtige sted i naturen for at overleve eller reproducere sig. Det er lige så vigtigt at være til stede på *det rigtige tidspunkt*. Den dynamik der findes, i forbindelse med hvornår træerne springer ud, insekterne sværmer og trækfuglene ankommer, spiller en vigtig rolle for både den enkelte organisme og populationernes overlevelse.

Desuden er det noget næsten alle mennesker lægger mærke til og snakker om: Har du set at ”bøgen er sprunget ud” eller se ”der flyver årets første svale”. Samtidig har netop forekomsten af dyr og planter tidsmæssigt forrykket sig dramatisk i de sidste bare 40 år på grund af klimaforandringerne, og det rykker ved vigtige balancer i naturen som påvirker konkurrenceforhold mellem arter, parringsmuligheder og reproduktionen af næste generation. *Vores Natur – først* vil skabe viden, således, at forskerne kan følge med i udviklingen i årene fremover.

Befolkningen kan deltage i projektet ved at indsende deres første observation af en udsprungen bøg, den første hvide anemone i blomst, den første citronsommerfugl, eller den første svale. Det er tanken at benytte samtidigheden med lanceringen af Artsportalen. Denne portal tilbyder alle at bidrage med observationer og fotos. Alle observationer kan i princippet bruges, men for at fokusere indsatsen udvælges et mindre antal kendte og nemt genkendelige planter og dyr, som folk kan sende informationer om. For disse udvalgte planter og dyr fremskaffes der således data, der viser udviklingen i forekomsten over en årrække og derved kan man vise, at de data, som folk bidrager med, er vigtige og brugbare. Derudover vil projektet nemt kunne leve videre efter 2020 og derved blive et varigt produkt af *Vores Natur*.

Undervisningsmateriale

DR Skole og DR Undervisning vil med udgangspunkt i ’Vilde, vidunderlige Danmark’ og andre tv-produktioner udvikle og forbinde allerede eksisterende undervisningsmaterialer til grundskolen og ungdomsuddannelserne, der på en levende, inviterende og faglig relevant måde fører eleverne rundt i skoven, ud på heden, ud til kysten og rundt i de danske fjorde – ud i vores danske natur.

Der findes en stor mængde viden og undervisningsmateriale om den danske natur på vidensinstitutioner, på naturformidlingsinstitutioner, hos myndigheder og hos organisationer. Men der er også nye fagområder og tendenser som f.eks. rewilding hvor der endnu ikke findes undervisningsmaterialer i større omfang. Det er *Vores Natur* projektets ambition at gennemføre en samskabende proces svarende til udviklingen af fyrtårnsprojekterne med henblik på at indsamle viden om eksisterende undervisningsmaterialer og tilsvarende identificere manglende viden og undervisningsmaterialer om dansk natur.

På baggrund af ovenstående kortlægning vil der blive udarbejdet og sammensat materiale til undervisningsforløb rettet mod grundskolen og ungdomsuddannelserne.

Herudover afdækkes mulige relevante samarbejdspartnere inden for undervisningssektoren med henblik på at skabe den bredest mulige forankring og udnyttelse af materialet

Undervisningsmaterialerne vil tage udgangspunkt i de fem biotoper, og de dyr, som DRs tv-serie *r* beskæftiger sig med.

Vandreudstilling og digitale formidlingsklip

Netværket af Naturhistoriske Museer vil i projektets første måneder udvikle en udstilling om Danmarks Natur, som i løbet af 2020 vandrer rundt i landet og bringer indtryk, viden og autentiske objekter ud og møder folk på biblioteker, kulturhuse og storcentre. Formålet er at fange opmærksomheden hos folk, der ikke så ofte besøger de naturhistoriske museer. De vil i udstillingen møde noget af det indhold, som de enten allerede har set, eller i løbet af 2020 vil genkende i deres fjernsyn eller nogle af DRs andre platforme. Sammenklipninger af DRs tv-udsendelser vil skabe en del af rammen for udstillingen, og indholdet vil i videst muligt omfang også reflektere projektets øvrige aktiviteter, således at man automatisk vil opfordres til deltagelse i fyrtårnsprojekterne eller besøge et af de otte naturhistoriske museer. Det er udstillingens formål, at formidle Vores Natur igennem billeder, lyd, spændende historier og museumsobjekter fra den danske natur. Udstillingen vil inspirere til ture ud i naturen og samtidig informere om aktuelle og spændende emner.

Sammenklipningerne af DRs tv-udsendelser vil udgøre et formidlingsredskab i sig selv. Filmklippene vil indeholde de levesteder for dyr og planter som samlet indgår i tv-serien. Det kan f.eks. være Vadehavet som biotop mv. Filmklippene vil blive stillet til rådighed for de formidlingsplatforme som DR har mulighed for at dele materiale med.